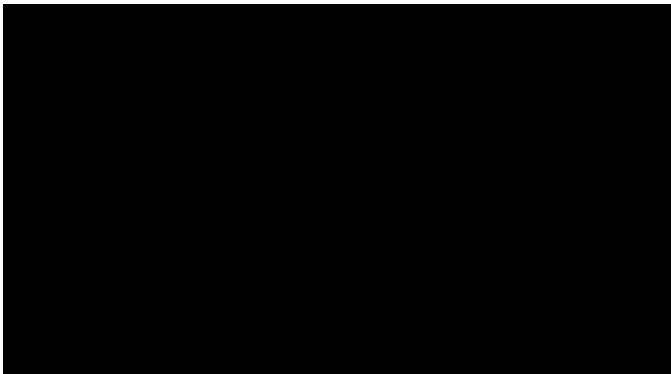

European Standards of Local Self-Government and EU Regional Policy/ Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС

Європейський
освітній проект
Модуль Жан Моне-
2019/2022

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

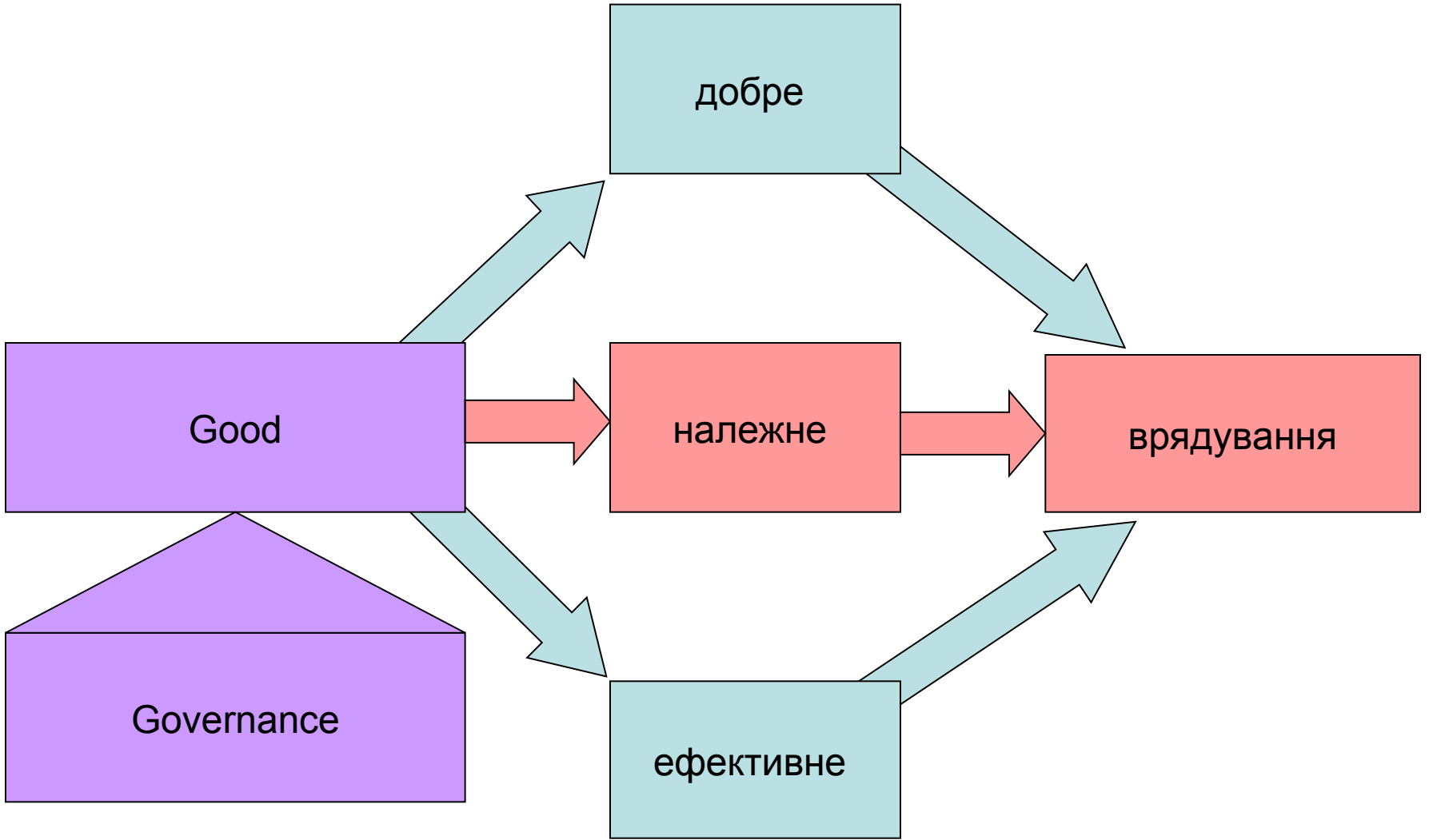
Тема № 1.

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ВРЯДУВАННЯ: ПРАВОВИЙ ВИМІР

**Лектор: доктор юридичних наук, професор
Тетяна Кагановська**

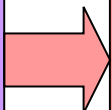
ПЛАН

- 1.Європейське врядування як належне врядування (Біла книга Комісії ЄС 2001).**
- 2.Європейське врядування як багаторівневе врядування (Біла книга, Комітет регіонів ЄС, 2009).**
- 3.Європейське врядування і верховенство права.**
- 4.Європейське врядування і права людини.**

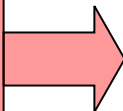

Концепція належного врядування

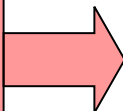
Good Governance concept

почала використовуватися з початку 90-х років XX ст.

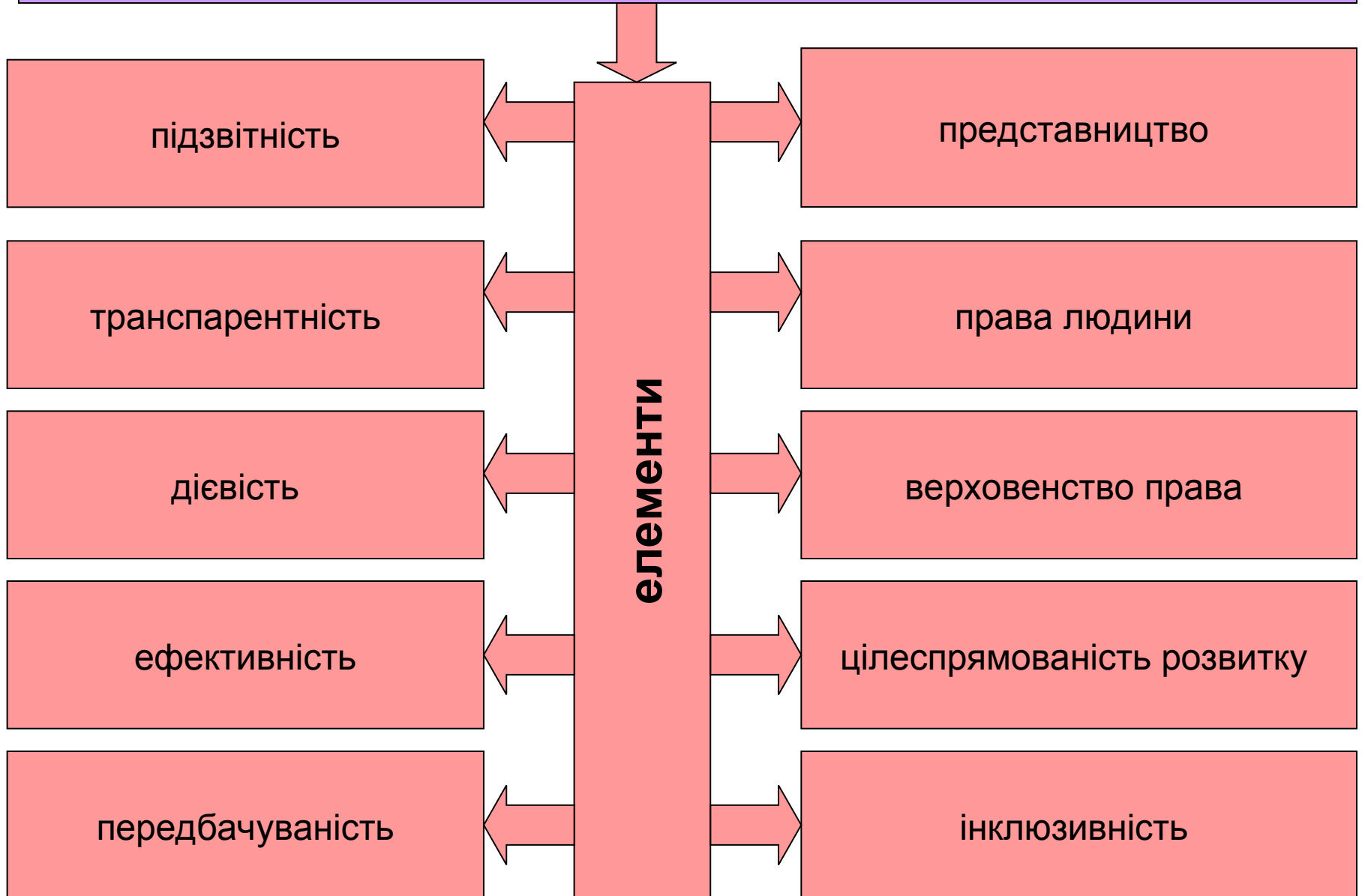

описує високоякісну та правильно функціонуючу публічну адміністрацію з інтегрованими елементами субсидіарності, що дозволяє долучати громадян та інституції громадянського суспільства до процесів управління державними справами, забезпечувати демократичні цінності та норми

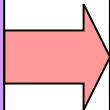

підкреслює високий потенціал поєднання різних підходів до управління, вносить елемент соціально-політичної координації за допомогою соціальних мереж та вважає позитивом плюралізм зацікавлених сторін у процесах публічно-владної взаємодії

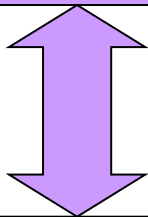
Зміст належного врядування

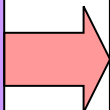
Government

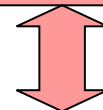
виконавча влада
чи державний апарат в цілому,
здійснення виконавчої влади
чи владна діяльність
державного апарату

Governance

вертикальне, ієрархічне
здійснення публічної влади
доповнюється залученням
до процесу врядування
мережевих структур, інституцій
громадянського суспільства,
тобто горизонтальними,
координаційними відносинами

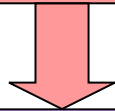
Концепція належного врядування

Good Governance concept

підкреслює дієвість, ефективність публічної влади, що означає підзвітність і відповідальність уряду (в широкому сенсі) щодо витрат і ресурсів, задіяних для досягнення відповідних результатів

означає перехід від ієрархічного управління публічними справами з боку централізованого державного апарату до врядування на основі міжсекторного партнерства і багаторівневого механізму розробки політики, що супроводжується диверсифікацією інституційних механізмів і методів управління

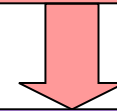
**Біла книга Європейської комісії 2001 р.
("European governance: a White Paper")**

**Європейське
врядування**

**European
Governance**

=

**Належне
врядування**

**Good
Governance**

**Принципи належного врядування
за Білою книгою Європейської комісії 2001 р.
("European governance: a White Paper")**

відкритість
openness

узгодженість
coherence

участь
participation

підзвітність
accountability

ефективність
effectiveness

**Демократія + Верховенство права
в державах-членах ЄС**

Основа

відкритість
openness

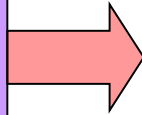
узгодженість
coherence

участь
participation

підзвітність
accountability

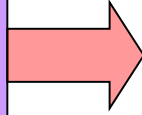
ефективність
effectiveness

відкритість
openness

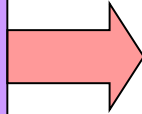
інституції ЄС мають діяти більш гласно, разом із державами-членами активно розповідати про те, що робить ЄС і які рішення він приймає

участь
participation

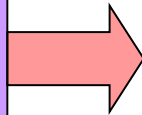
забезпечення широкої участі зацікавлених суб'єктів у всіх ланках політики – від розробки концепції до реалізації прийнятих рішень

підзвітність
accountability

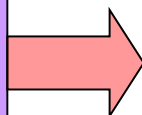
кожна з інституцій ЄС має пояснити і взяти на себе відповідальність за те, що вона робить в об'єднаній Європі

ефективність
effectiveness

передбачає дієву, справедливу й економну реалізацію державної політики

узгодженість
coherence

полягає, передусім, у послідовності, наступництві й зрозумілості політики і відповідних дій

**Застосування вищеназваних п'яти принципів
посилює
пропорційність і субсидіарність**

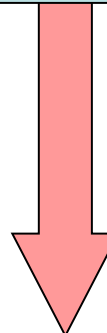
**Це означає, що перед початком ініціативи
важливо систематично перевіряти:**

**чи дійсно
публічні
дії є
необхідними**

**чи є
європейський
рівень
найбільш
підходящим**

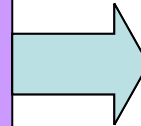

**чи є
обрані заходи
пропорційними
цим цілям**

Запровадження належного врядування в ЄС передбачає такі складові:

1

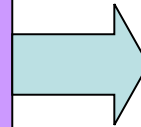
Політичні механізми
і процеси

публічні консультації,
політичні мережі,
політичні стратегії тощо

2

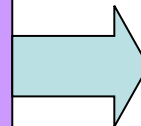
Стратегічні
(інституційно-правові)
інструменти

право та
адміністрація
(апарат)

3

Тактичні
(організаційно-правові)
інструменти

моніторинг (нагляд),
контроль,
відповідальність

Основні напрямки поліпшення належного врядування в ЄС за Білою книгою 2001 р

1

забезпечення постійного спілкування з громадянами через регіональну і місцеву демократію

2

залучення громадянського суспільства; більш ефективні й прозорі консультації в основі формування політики ЄС

3

поєднання з мережами; упевненість у раді експертів

4

краще і швидше регулювання шляхом об'єднання політичних інструментів для досягнення кращих результатів

5

суттєве спрощення права ЄС

**Аби забезпечити краще партнерство на різних рівнях,
необхідна додаткова відповідь на рівні ЄС у трьох напрямках**

***Участь у
формуванні
політики***

На рівні ЄС Комісія має забезпечити, щоб регіональні й місцеві знання й умови враховувалися при розробці політичних пропозицій

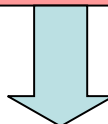
***Більша
гнучкість***

Слід забезпечити більшу гнучкість у засобах, передбачених для реалізації законодавства і програм, які чинять суттєвий територіальний вплив, при збереженні рівних умов всередині внутрішнього ринку

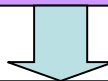
***Спільна
узгодженість
політики***

Рішення, що приймаються на регіональному й місцевому рівнях, повинні узгоджуватися з більш широким набором принципів, які лежать в основі більш стійкого і збалансованого територіального розвитку в межах Союзу

**Концепція багаторівневого врядування
(англ. *multilevel governance, MLG*)**

***Гарі Маркс
Лісбет Хуг***

**Багаторівневе врядування –
це система постійних переговорів
між складно-підпорядкованими
органами влади
на кількох територіальних рівнях**

Поняття багаторівневого врядування

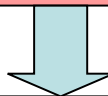
**Біла книга
(схвалена Комітетом
регіонів ЄС у 2009 р.)**

«Багаторівневе врядування» передбачає використання певного методологічного підходу, що має враховувати особливості політико-інституційної системи Європейського Союзу та специфіку інтеграційних процесів усередині ЄС

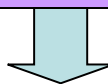
**Хартія багаторівневого
врядування в Європі,
(ухвалена Комітетом
регіонів ЄС у 2014 р.)**

«Багаторівневе врядування» передбачає скоординовані зусилля з боку ЄС, держав-членів та місцевих і регіональних органів влади, засновані на партнерстві та спрямовані на розробку й реалізацію політики ЄС

Угода про асоціацію між Україною та ЄС

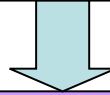

Глава 27 «Транскордонне та регіональне співробітництво» Стаття 446

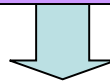

Сторони сприяють взаєморозумінню та двосторонньому співробітництву у сфері регіональної політики щодо методів формування та реалізації регіональних політик, зокрема **багаторівневого управління та партнерства**, з особливим наголосом на розвитку відсталих територій та на територіальному співробітництві, при цьому створюючи канали зв'язку та активізуючи обмін інформацією між національними, регіональними та місцевими органами влади, соціально-економічними утвореннями та представниками громадянського суспільства

Ознаками багаторівневого врядування є наявність різних управлінських рівнів, компетенції яких взаємно перетинаються, але головна увага приділяється взаємодії учасників на різних рівнях управління

Загалом під багаторівневим врядуванням розуміють практику підготовки та прийняття рішень на наднаціональному, національному, регіональному та місцевому рівнях

Багаторівневе врядування передбачає не простий перерозподіл повноважень між різними рівнями прийняття рішень, а прийняття узгоджених рішень багаторівневими неієрархічними наднаціональними та національними установами, зокрема із залученням недержавних акторів

На сьогодні багаторівневе врядування в ЄС передбачає широке використання мережевого врядування

1

мережева взаємодія скерована на досягнення спільних цілей

2

доступ до мережі визначається не лише наявністю ресурсу, але й бажанням спільно вирішувати проблеми

3

ключова ознака мережі – це обмін ресурсами, зокрема владними

Т. Берцель: «Політична мережа – це комплекс відносно стабільних зв'язків неієрархічної та взаємозалежної природи, який об'єднує безліч різноманітних акторів, котрі обмінюються ресурсами, усвідомлюючи, що кооперація полегшує досягнення спільних цілей»

Види політичних мереж

1

політичні співтовариства (policy communities)

2

професійні мережі (professional networks)

3

міжуправлінські мережі (intergovernmental networks)

4

мережі виробників (producer networks)

5

